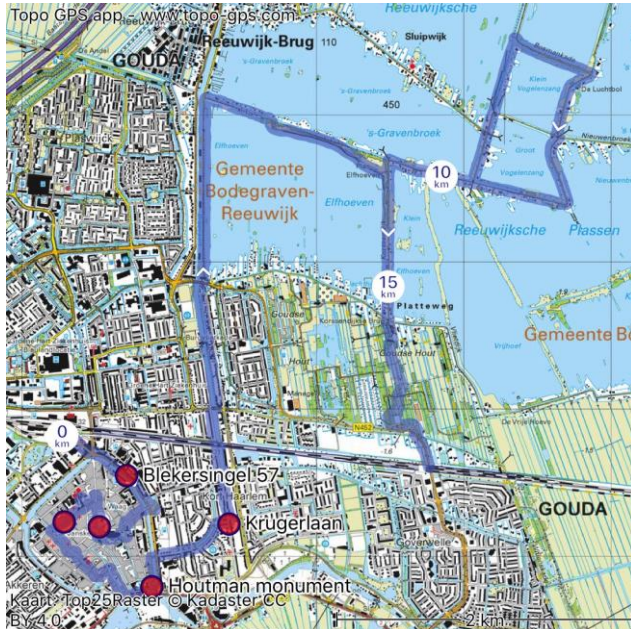

Koloniale wandeling Gouda: Van Houtman tot Vroman

Startpunt: Station Gouda

Eindpunt: Station Gouda Goverwelle

Parkeren: P&R Gouda Goverwelle

Horeca: Gouda en aan de plas 't Vaantje

Musea: Museum Gouda

Lengte van de wandeling: 17 km (in te korten tot 10 kilometer)

GPX-bestand: Topo GPS koloniale wandeling Gouda

Deze wandeling omspannt bijna de hele koloniale geschiedenis van Nederlands-Indië. Die geschiedenis begint met de 'ontdekkers' van de weg naar Oost-Indië, de gebroeders De Houtman. De herinnering aan deze twee Gouwenaren wordt op verschillende plaatsen in de stad levend gehouden. Dat geldt ook voor de beroemde dichter en ereburger van Gouda, Leo Vroman. Hij staat symbool voor het einde van Nederlands-Indië. Hij maakte de ondergang van de kolonie in 1942 tijdens de Tweede Wereldoorlog in Azië aan den lijve mee. Tussen dit begin en eind liggen zulke uiteenlopende objecten als een standbeeld van Erasmus en gevelversieringen van Afrikaner leiders uit de Boerenoorlog. Ook die vormen een onderdeel van Nederlands koloniaal erfgoed. Na de verkenning van de stad maken we een prachtige wandeling door de Reeuwijkse plassen.

Route

1. Neem op Station Gouda de uitgang centrumzijde. Sla, met je rug naar de uitgang van het station, linksaf. Bij het busstation schuin rechts. Deze straat voert naar een singel met gracht. Sla bij de voetgangerslichten linksaf, en loop langs de Blekerssingel. De gracht hou je aan je rechterhand. We lopen naar de huizen Blekerssingel 57, 56, 55.
2. Loop verder langs de Blekerssingel, rechtdoor over de brug en de voetgangerslichten. Sla 10 meter na de volgende voetgangersoversteek linksaf, een voetpad naar een klein stadspark, sinds 2015 het Leo Vromanpark geheten. In het parkje ligt de Oude Chocoladefabriek waarin het streekarchief Holland-Midden en de stadsbibliotheek zijn gevestigd. Bovenop de bibliotheek is het beeld te zien van de dichter Leo Vroman, die in 1940 naar Nederlands-Indië vluchtte en daar de ondergang van de kolonie meemaakte.
3. Loop terug het parkje uit, steek bij de voetgangerslichten de Singel over, daarna rechtdoor over de brug en rechtdoor een winkelstraat in (Lange Tiendweg). Boven de winkel in het pand Lange Tiendweg 60 was de Goudse afdeling van de Nederlandse Zuid-Afrika Vereniging (NZAV) gevestigd.
4. Waar de straat een grachtje kruist linksaf, Jeruzalemstraat. Na ca. 100 meter is rechts een klein parkje, de tuin van het Willem Vroesenhuys. Sla rechtsaf de tuin in waar het standbeeld van Erasmus te vinden is, een beeld met een onverwachte koloniale achtergrond.
5. Loop de tuin weer uit en sla rechtsaf. Loop langs de Sint-Janskerk (kerk rechts). Zo'n 100 meter verder is links de ingang van Museum Gouda. In dit mooie museum herinneren ook enkele objecten aan Nederlands koloniale verleden.
6. Loop verder langs de kerk (je houdt de kerk dus aan je rechterhand). Weer honderd meter verder vind je onder de toren de (betaalde) entree van de kerk. De Sint-Janskerk is beroemd om zijn gebrandschilderde ramen uit de 16e eeuw van de hand van de gebroeders Dirck en Wouter Crabeth. Er zijn in de kerk ook enkele koloniale details terug te vinden.
7. Als je uit de kerk komt, met je rug naar de deur, 5 meter naar links en dan rechtsaf, Torenstraat, en direct weer rechtsaf: Wijdstraat. Op Wijdstraat 20 is tabakshandel Van Vreumingen gevestigd. De Wijdstraat komt uit op de Markt met het beroemde stadhuis. Je kunt hier de trouwzaal, burgemeesterskamer en raadszaal bezoeken. Steek de markt rechtdoor over (houd het stadhuis aan je rechterhand). Ga aan het eind van de Markt de drukke winkelstraat in: Hoogstraat/Kleiweg. Sla de 1e straat links in: Turfmarkt. Neem de rechterkant van de gracht.

8. Loop de Turfmarkt af tot Turfmarkt huis 116, waar Theodore Jongkint (1676-1743) woonde. Loop de Turfmarkt helemaal uit. Je komt langs het prachtige Admiraalshuis, aangekocht door vice-admiraal Jan den Haen (1630-1676) en verfraaid door een van de rijkste burgers van Gouda, Roemer Vlacq (1712-1774), admiraal van de Nederlandse marine. Hij liet onder de daklijst de symbolen van zijn vak aanbrengen: een globe, vaandels, een kanon, een helm en een kijker. Aan koloniale avonturen hebben beide zee-officieren zich nooit gewaagd.
Aan het eind van de Turfmarkt rechtdoor de voetgangersbrug over en direct linksaf, Hoge Gouwe. Houd de gracht aan je linkerhand. Sla de tweede straat rechts in: Keizerstraat. Aan het eind linksaf, Kuiperstraat, en vervolgens de 1e straat rechts, Peperstraat (de straatnamen in dit stadsdeel verwijzen naar de middeleeuwse specerijenhandel, niet naar Nederlands koloniaal verleden). Loop rechtdoor naar de dijk. Aan het eind op de T-splitsing linksaf de Veerstal op. (Rechtsaf is de museumhaven met binnenvaartschepen uit de 19e en 20e eeuw). Tweemaal rechtdoor bij de voetgangerslichten, langs de Molen en vervolgens het eerste voetgangerspad linksaf. Dit is het Houtmanplantsoen met daarin het monument voor de gebroeders De Houtman.
9. Houd het beeld aan je linkerhand en sla 20 meter verder het rechterpad in, dat pal naast de gracht loopt (water rechts). Bij de eerste brug rechtsaf en dan rechtdoor, de Burgemeester Martensstraat in. Blijf deze volgen tot de 6e straat rechts (je passeert de Leo Vroman Scholengemeenschap aan de linkerkant van de straat): Zoutmanstraat. Sla de Zoutmanstraat in en daarna de eerste straat rechts: Krugerlaan (Deze wijk is gebouwd rond 1900 en vernoemd naar de toenmalige Boerenhelden uit De Boerenoorlog). We lopen door tot Krugerlaan nr 87, het geboortehuis van Leo Vroman.
10. Ga met je rug naar huis nr 87 staan en loop naar rechts, de Krugerlaan helemaal uit. Aan het einde linksaf, naar rechts de brug over, en direct weer naar rechts (Karnemelksloot). Loop deze straat uit (water rechts) en met een flauwe bocht naar rechts over het fietspad onder het spoorviaduct door. Daarna rechtdoor langs het water (Burgvlietkade) tot de blauw/groene verkeersbrug: rechtsaf de brug over en aan de overkant direct linksaf, het pad pal langs het water (Oostboezemkade). Bij het sluisje rechtdoor over het stenen trapje naar beneden en het pad blijven volgen. Verderop over een klein bruggetje en rechtdoor met een betonnen trap onder de rijweg door en via een graspad rechtdoor blijven lopen, nog steeds met links het water. Kort daarop komt het pad uit op een fietspad met naastliggend wandelpad langs de Reeuwijkse plassen (plas Elfhoeven). Blijf het pad langs de rechteroever van deze plas volgen.

11. Aan het eind van het pad nog kort rechtdoor over de weg en vervolgens na een parkeerplaatsje rechtsaf een wandelpad op, Ree, het voetpad tussen de plas Elfhoeven en de plas 's Gravenbroek. Direct na een bruggetje bij een Y-splitsing het pad rechts inslaan dat vlak langs de plas loopt. Aan het eind van dit pad kom je uit op een T-splitsing met een asfaltweg.

(Afkorting: Hier kun je eventueel de wandeling met ruim 6 kilometer bekorten. Als je voor de korte variant kiest sla dan hier rechtsaf en ga rechtdoor over de ophaalbrug. Pik de wandeling hieronder op bij punt 14.)

12. Wie niet voor de ingekorte wandeling kiest, slaat hier linksaf en bij paddenstoel 22572/001 rechtsaf, het weggetje heet nog steeds Ree. Sla bij paddenstoel 22876 linksaf: Zoetendijk. Blijf rechtdoor lopen. Ga verderop, bij paddenstoel 21723/001 rechtdoor over het bruggetje een wandelpad op (nog steeds Zoetendijk). Je loopt nu met de plas Klein Vogelenzang aan je rechterhand. Bij wandelknooppunt 26 rechtsaf over een houten bruggetje, richting wandelknooppunt 67 (naambordje wat verderop: Bosmankade). Aan het einde van de Bosmankade rechtsaf (richting wandelknooppunt 16).

13. Op de viersprong (bij een watertappunt) linksaf, de ophaalbrug over, en direct rechtsaf (richting wandelknooppunt 54). Na enige tijd draait de weg naar rechts om de plas heen. Bij de ophaalbrug rechtdoor, richting wandelknooppunt 22. Aan het einde, bij paddenstoel 22572/001 linksaf. Rechtdoor over de ophaalbrug.

14. Bij viersprong met witte ophaalbrug en rechts restaurant 't Vaantje: rechtdoor het fietspad op en 10 meter verder linksaf, het voetpad inslaan (rode pijl op geel vlak). Na het 2e vlonderbruggetje links aanhouden. Bij de T-splitsing (voorbij wandelknooppunt 55) linksaf: richting wandelknooppunt 25. Direct na de vlonderbrug rechtsaf. Blijf de richting van wandelknooppunt 41 volgen. Bij de kruising met een asfaltweggetje rechtdoor. Negeer de volgende afslag naar links en volg de rode pijl rechts over de vlonderbrug. Met de bocht mee naar links. Je komt uit op een parkeerplaats die je recht oversteekt (onder de wit/rode balk door). Na 10 meter linksaf. Met de bocht mee naar rechts. Sla het fietspad naar rechts in dat de verkeersweg kruist. Aan de overkant het fietspad naar links inslaan. Na ongeveer 200 meter sta je onder het spoorviaduct met de opgang naar station Gouda Goverwelle. Neem hier de trein terug naar station Gouda of Woerden.